

10. Vecná stránka činnosti podniku

- **majetok:** pod pojmom majetok rozumieme prostriedky hmotného a nehmotného charakteru, ktoré firmy využíva vo svojej činnosti. Pri rozdelení majetku používame dve kritériá: čas (doba používania) a obstarávaciu cenu (cena za ktorú sme majetok získali- predajná cena + náklady).

- majetok: - **dlhodobý-** viac ako 1 rok

- **krátkodobý-** používa sa menej ako 1 rok

- **dlhodobý majetok:** - hmotný- obstarávacía cena je viac ako 30 000
- nehmotný- obstarávacía cena je viac ako 50 000
- dlhodobé pohľadávky- je to to, čo nám niekto dlží
- dlhodobý finančný majetok

- **krátkodobý majetok:** - hmotný- obstarávacía cena je menej ako 30 000
- nehmotný- obstarávacía cena je menej ako 50 000
- krátkodobé pohľadávky- faktúra splatná do 14 dní
- krátkodobý finančný majetok- peniaze v pokladnici, peniaze na bankovom účte, cenné papiere splatné do 1 roka.

- **obstarávanie majetku:** - obstarávanie dlhodobého majetku nazývame aj investičnou činnosťou. Hlavnou úlohou investičnej činnosti je vo väčšine podnikov obstarávanie dlhodobého majetku. Pred samotným obstaraním treba zvážiť ako si tento majetok obstarat'.

- **spôsoby obstarania dlhodobého majetku:**

1) **KÚPOU** (dodávateľským spôsobom): najčastejší spôsob obstarania dlhodobého majetku je obstaranie za úhradu, ktorá sa často označuje ako dodávateľská forma. Dlhodobý majetok možno obstarat' :

a. jednorázovo- naraz

b. postupne- náklady vznikajú postupne- náklady, ktoré takto vznikajú sa označujú ako nedokončené nehmotné a hmotné investície.

Obstaranie dlhodobého majetku sa môže po dohode s dodávateľom hradit' aj formou preddavkov- záloha. Pred samotným použitím majetku musia byť zabezpečené všetky bezpečnostné, ekologické a hygienické podmienky- ich zabezpečenie nazývame- uvedenie majetku do užívania a po ich skončení sa musí vystaviť doklad, ktorý sa nazýva protokol o zavedení majetku do užívania (účtovný doklad).

2) **VLASTNOU ČINNOSŤOU:** pri tomto spôsobe vznikajú majiteľovi náklady, ktoré sa pri zaraďovaní majetku do užívania účtovne aktivujú.

3) **BEZPLATNÝM PREVODOM:** darovaním

4) **PRERADENÍM Z OSOBNÉHO UŽÍVANIA DO PODNIKANIA:** ide o spôsob, kedy sa podnikateľ rozhodne, že svoj osobný majetok (budovu, auto...) preradí z osobného užívania na účely podnikania.

5) majetok sa dá obstarat' aj na základe zmluvy o kúpe najatej veci- **FINANČNÝ LEASING.**

- **oceňovanie majetku:** oceňovaním majetku rozumieme vyjadrenie jeho hodnoty cenou. Podľa spôsobu nadobudnutia majetku vyberáme vstupnú cenu:

a, obstarávacía cena – kúpa, leasing

b, reprodukčná obstarávacía cena- darovanie, prevod z osobného užívania do podnikania

c, vlastné náklady- vlastná činnosť

- vstupná cena- je cena z ktorej sa pri odpisovaní vypočítavajú odpisy

- obstarávacía cena- cena za ktorú sme majetok získali (kúpili) + všetky náklady, ktoré obstaraním vznikli (preprava, montáž...)

- reprodukčná obstarávacía cena- cena za ktorú by sa majetok obstaral v čase keď potrebujeme túto cenu poznať- môžeme ju stanoviť porovnaním s iným, rovnakým alebo podobným druhom majetku- najčastejšie sa používa ale cena stanovená súdnym znalcom- používa sa pri majetku, ktorý sa obstaral darovaním a vo výnimočných prípadoch aj na majetok, ktorý nie je zachytený v účtovníctve.

- vlastné náklady- sa používajú na ocenenie majetku ktorý firma vytvorila vlastnou činnosťou.

- **opotrebenie majetku:** charakteristickým znakom dlhodobého majetku je jeho opotrebenie- postupné znižovanie jeho úžitkovej hodnoty. Opotrebenie dlhodobého majetku sa dá finančne vyjadriť- takto vyjadrené opotrebenie sa nazýva odpis. Opotrebenie môže byť:

a, fyzické- vzniká v dôsledku používania (budova- zničená fasáda)

b, morálne- zastaranie výrobku vplyvom technického pokroku (kedysi- dlhohrajúce platne, teraz CD); morálne opotrebený majetok je funkčný, ale je neefektívne ho používať.

- faktory opotrebenia: - na morálne opotrebenie vplyva: čas, technický pokrok;

- na fyzické opotrebenie vplyva: smennosť (1 a 3 smeny), kvalifikácia pracovníka, vzťah pracovníka k majetku.

- každý majetok má svoju **životnosť**- je to doba, ktorá uplynie od okamihu zaraďenia majetku do užívania až po dobu, keď majetok úplne stratí svoje úžitkové vlastnosti- po uplynutí tejto doby sa majetok vyraduje z účtovnej evidencie.

- postup pri odpisovaní majetku: 1. zistenie vstupnej ceny
2. zaradenie do odpisovacej skupiny
3. určenie odpisovacej metódy
4. zaradenie do odpisovacieho plánu

- odpisovacie skupiny- sú 4; zaraďovanie majetku do odpisovacej skupiny je súčasťou zákona o dani z príjmu- je to príloha tohto zákona. Podľa toho v ktorej odpisovacej skupine sa nachádza, toľko rokov sa odpisuje.

1. odpisovacia skupina: 4 roky

2. odpisovacia skupina: 6 rokov

3. odpisovacia skupina: 12 rokov

4. odpisovacia skupina: 20 rokov

Majetok, ktorý nevieme zaradiť sa zaraďuje do 2. odpisovacej skupiny.

- **odpisovacie metódy**:- lineárna- rovnomerné odpisovanie- každý rok tú istú cenu (OC = 40 000,- ; každý rok sa odpiše 10 000,-)
- nelineárna- zrýchlené odpisovanie- každý rok sa odpisuje iná suma- na základe výpočtu.

1, rovnomerné odpisovanie: $RO = OC / \text{doba odpisovania}$

2, zrýchlené odpisovanie: $RO1 = OC / \text{koeficient v 1. roku}$

Príklad:

$RO_{2,3,4...} = 2x ZC / \text{koeficient v ďalších}$

OC = 100 000,-

rokoch – odpísané roky

OS – 2 = 6 rokov

Príklad:

$RO = 100\,000 / 6 = 16\,667,-$

OC = 40 000,-

1.rok = $100\,000 - 16\,667 = 83\,333$ (ZC) – oprávky- 16 667

OS – 1 = 4 roky

2. rok = $83\,333 - 16\,667 = 66\,666$ (ZC) – oprávky- 33 334

koeficient odpisov 4, 5 (1. rok, ďalšie roky)

3. rok = $66\,666 - 16\,667 = 49\,999$ (ZC) – oprávky- 50 001

1. rok = $40\,000 / 4 = 10\,000,-$

4. rok = $49\,999 - 16\,667 = 33\,332$ (ZC) – oprávky- 66 668

2. rok = $2 \times 30\,000 / 5-1 = 15\,000,-$

5. rok = $33\,332 - 16\,667 = 16\,665$ (ZC) – oprávky – 83 335

3. rok = $2 \times 15\,000 / 5-2 = 10\,000,-$

6. rok = $16\,665 - 16\,665 = 0$ (ZC) – oprávky = 100 000

4. rok = $2 \times 5\,000 / 5-3 = 5\,000,-$

16 667- takto vypočítané číslo sa nazýva **odpis**

odpis + odpis = **oprávky** – oprávky sú kumulované odpisy evidované od začiatku používania až po súčasnosť. Oprávky po 1. roku odpisovania sa rovnajú odpisu; oprávky na konci odpisovacieho obdobia sa rovnajú vstupnej / obstarávacej cene.

ZC- **zostatková cena** = OC – oprávky; na konci odpisovania ZC = 0.

- **účtovanie majetku**: dôležité pred tým, než majetok začneme účtovať je uvedomiť si o aký majetok ide (dlhodobý, krátkodobý, hmotný, nehmotný)

1) obstaranie: - kúpou 041, 042, 043 (343) / 321

- vlastnou činnosťou 041, 042 / 623, 624

- darovaním 041, 042, 043 / 413

- prevodom z osobného užívania do podnikania 021, 022 / 491

2) zaradenie do užívania: (protokol o zaradení) 021, 022, 013 / 042, 041

3) odpisovanie: (interný doklad- ID) 551 / 08... (1,2,5,6,9)

4) vyradenie: 08...(1.2.5.6.9) / 021, 022, 013

- **účtovné odpisy vs. daňové odpisy**: účtujú sa len účtovné odpisy; účtovné jednotky si zostavujú odpisový plán v ktorom si pre každý druh dlhodobého majetku stanovujú sadzby účtovných odpisov podľa vlastného uváženia, a to z hľadiska: času, doby upotrebenia, aktuálneho využívania dlhodobého majetku.

- účtovné odpisy sa účtujú mesačne a vypočítajú sa ako 1 /12 ročného odpisu vypočítaného podľa príslušných sadzieb.

- daňové odpisy- idú do nákladov; odpisy o dani z príjmu; uvádzajú sa v inventárnej karte.